

บทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร

นางสาว ชลภรณ์ ทองเจริญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-596-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016103

I125071626

ROLES OF EDUCATIONAL TECHNOLOGISTS AS PERCEIVED
BY THEMSELVES AND ADMINISTRATORS

MISS CHALAPORN THONGCHAREON

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Education

Department of Audio - Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-596-3

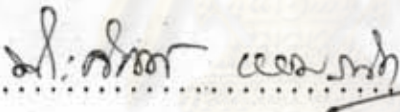

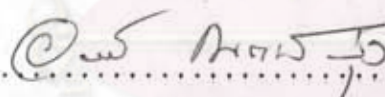
หัวข้อวิทยานิพนธ์ : บทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาตามการรับรู้ของตนเองและ
ผู้บริหาร
โดย : นางสาว ชลาภรณ์ ทองเจริญ
ภาควิชา : โสคติศนศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

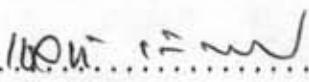
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสक्ति ทอมสนิท)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภร สุวรรณาศรัย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศขไลหาร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชลาภณ์ ทองเจริญ : บทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร (ROLES OF EDUCATIONAL TECHNOLOGISTS AS PERCEIVED BY THEMSELVES AND ADMINISTRATORS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, 108 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหารโดยภาพรวมและโดยภาพย่อย 6 ด้าน คือ ด้านการผลิต ด้านการออกแบบพัฒนา ด้านการเลือกและการใช้ ด้านการบริการและให้คำปรึกษา ด้านการบริหารและด้านการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า

1. บทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาตามการรับรู้ของทั้งผู้บริหารร่วมกับนักเทคโนโลยีการศึกษา (N = 298) โดยภาพรวม 6 ด้าน คือ ด้านการผลิต การออกแบบพัฒนา การเลือกและการใช้ การบริการและให้คำปรึกษา ด้านการบริหาร และด้านการวิจัย มีความจำเป็นมากทุกด้าน

2. บทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารในและนอกสถาบันการศึกษา (N = 87) และตามการรับรู้ของนักเทคโนโลยีการศึกษาทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา (N = 211) โดยภาพรวม 6 ด้าน มีความจำเป็นมาก

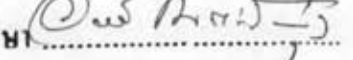
3. บทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและนักเทคโนโลยีการศึกษาทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา (N = 298) โดยภาพย่อย 6 ด้าน พบว่า มีความจำเป็นมากทุกด้าน

4. การรับรู้ต่อบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาของทั้งผู้บริหารในสถาบันการศึกษา ผู้บริหารนอกสถาบันการศึกษา นักเทคโนโลยีการศึกษาในสถาบันการศึกษาและนักเทคโนโลยีศึกษานอกสถาบันการศึกษา โดยพิจารณาเปรียบเทียบเป็นกลุ่มพบว่า งานด้านบริหารและงานด้านการวิจัย เป็นงานที่ทั้ง 4 กลุ่ม เป็นว่า มีความจำเป็นมากในทุกเรื่องเหมือนกัน และงานด้านการผลิต การออกแบบพัฒนา การเลือกและการใช้ และการบริการและให้คำปรึกษา ทั้ง 4 กลุ่มมีการรับรู้ต่อบทบาทเรื่องต่าง ๆ ทั้งในระดับจำเป็นมากและจำเป็นปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ใสศัสนศึกษา
สาขาวิชา ใสศัสนศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

CHALAPORN THONGCHAREON : ROLES OF EDUCATIONAL TECHNOLOGISTS AS PERCEIVED BY THEMSELVES AND ADMINISTRATORS. THESIS ADVISOR : ASSI, PROF. ONJAREE NA TAKUATUNG, Ph.D. 108 pp.

The purposes of this research were to study and compare roles of educational technologists as perceived by themselves and administrators in six major areas and roles within each six area : Production, Design and development, Selection and Utilization, Logistics, Mangement and Research.

The Finding were :

1. Roles of educational technologists in six major areas were perceived by 298 administrators and educational technologists as very important.
2. Roles of educational technologists in six major areas were perceived by both 87 administrators and 211 educational technologists as very important.
3. Roles of educational technologists within each six major area were perceived by 298 administrators and educational technologists as very important.
4. When compare the perception of the administrators and the educational technologists in educational and organzational settings, it was found that Management and Research were seen as very important and Production, Design and Development, Selection and Utilization and Logistics were moderately important.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา Audio-Visual Education
สาขาวิชา Audio-Visual Education
ปีการศึกษา 1988

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรจรีย์ ๗ ตะกั่วทุ่ง อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ๗ โอกาสนี้

อนึ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณ คุณธวัชชัย งามสันติวงศ์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณวิโรจน์ สุวรรณสัมฤทธิ์ คุณบูรพาพิศ พลอยสุวรรณ คุณสุภัตรา อุทากาญจน์ คุณธนัญญา จารุภูมิ คุณนิยะนันท์ ดิ่งคณานุสรณ์ และคุณสมหมาย โภธิสุวรรณ และทุก ๆ ท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ จนสามารถสำเร็จการศึกษาไว้ ๗ โอกาสนี้ด้วย

ชลาภรณ์ ทองเจริญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
คำถามในการวิจัย	6
ขอบ เขตของการวิจัย	7
คำจำกัดความ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	
นัก เทคโนโลยีการศึกษา	10
งานด้าน เทคโนโลยีการศึกษา	13
- การวิจัย	14
- การออกแบบพัฒนา	16
- การผลิต	17
- การบริการและให้คำปรึกษา	17
- การเลือกและการใช้สื่อ	19
- การบริหาร	22
แนวคิด เกี่ยวกับบทบาท	22
การศึกษามหาของนักเทคโนโลยีการศึกษาในประเทศไทย	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	34
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
5	สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	63
	- สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
	- อภิปรายผลการวิจัย	69
	- ข้อเสนอแนะ	75
	บรรณานุกรม	76
	ภาคผนวก : บทสอบถาม	82
	ประวัติผู้วิจัย	98

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งและจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน	35
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามหน่วย	40
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามตำแหน่ง	41
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามประเภทการดำเนินงาน	42
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามวุฒิการศึกษา	43
6	จำนวนและร้อยละของนักเทคโนโลยีการศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษาทางเทคโนโลยีการศึกษา	44
7	จำนวนและร้อยละของนักเทคโนโลยีการศึกษาคตามประเภทของงานหรือกิจกรรม	45
8	คะแนนเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้คํอบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาของผู้บริหารร่วมกับนักเทคโนโลยีการศึกษาทั้งในและนอกสถานับการศึกษา (ภาพรวม)	46
9	คะแนนเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้คํอบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาของผู้บริหารและนักเทคโนโลยีการศึกษาทั้งในสถานับการศึกษาและนอกสถานับการศึกษา (ภาพรวม)	47
10	คะแนนเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้คํอบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาของผู้บริหารและนักเทคโนโลยีการศึกษาทั้งในและนอกสถานับการศึกษา ด้านการมลิต (ภาพย่อ)	50
11	คะแนนเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้คํอบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาของผู้บริหารและนักเทคโนโลยีการศึกษาทั้งในและนอกสถานับการศึกษา ด้านการออกแบบพัฒนา (ภาพย่อ)	54

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้คํอหมายของนํกเทคโนโลยีการศึกษาของผูบบริหารและนํกเทคโนโลยีการศึกษาทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา ด้านการเลือกและการใช้ (ภาพย่อ)	55
13	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้คํอหมายของนํกเทคโนโลยีการศึกษาของผูบบริหารและนํกเทคโนโลยีการศึกษาทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา ด้านการบริการและให้คําปรึกษา (ภาพย่อ)	56
14	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้คํอหมายของนํกเทคโนโลยีการศึกษาของผูบบริหารและนํกเทคโนโลยีการศึกษาทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา ด้านการบริหาร (ภาพย่อ)	60
15	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้คํอหมายของนํกเทคโนโลยีการศึกษาของผูบบริหารและนํกเทคโนโลยีการศึกษาทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา ด้านการวิจัย (ภาพย่อ)	62

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย